

Sygn. akt: I C 709/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Sylwia Staniszevska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Dorota Cichorz-Dąbrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 listopada 2017 r. w S.

sprawy z powództwa K. C.

przeciwko małoletniej Z. C. reprezentowanej przez matkę A. K.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt. I C 709/17

UZASADNIENIE

Powód K. C. wniósł o zasądzenie od małoletniej pozwanej Z. C. reprezentowanej przez matkę A. K. kwoty 1050 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 25.09.2015 r. przy czym od dnia 1.01.2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24.03.2017 r. do dnia zapłaty i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego żądania wskazał, że Wyrokiem z dnia 5.10.2016 r. Sąd Rejonowy w (...)w sprawie (...) podwyższył alimenty od K. C. na rzecz Z. C. z kwoty po 800 zł miesięcznie do kwoty 950 zł miesięcznie poczynając od dnia 20.07.2016 r. Wyrokowi został nadany rygor natychmiastowej wykonalności. Wyrokiem z dnia 15.02.2017 r. Sąd Okręgowy w (...), w wyniku apelacji, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo o podwyższenie alimentów.

Na podstawie Wyroku Sądu Rejonowego w (...) z dnia 5.10.2016 r., zaopatrzonego w rygor natychmiastowej wykonalności, w okresie od sierpnia 2016 r. do lutego 2017 r. powód uiszczył na rzecz pozwanej alimenty po 150 zł więcej oprócz alimentów przekazywanych w kwocie po 800 zł. Z tego tytułu pozwana jest bezpodstawnie wzbogacona o kwotę 1.050 zł.

Pozwana Z. C. reprezentowana przez matkę A. K. na rozprawie w dniu 13.09.2017 r. wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, że alimenty w podwyższonej wysokości zostały przez przedstawiciela małoletniej pozwanej wydatkowane na potrzeby rozwojowe pozwanej, tj. na przybory szkolne, podręczniki, ubiór, korepetycje, wypoczynek. Sytuacja materialna powoda pozwalała mu na uiszczanie alimentów w podwyższonej wysokości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 5.10.2016 r. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie

(...)podwyższył alimenty od K. C. na rzecz małoletniej Z. C. z kwoty po 800 zł miesięcznie zasądzone Wyrokiem Sądu Rejonowego w(...)z dnia 24.06.2014 r. w sprawie III RC 130/14, do kwoty po 950 zł miesięcznie płatne z góry do 10 – tego każdego miesiąca do rąk przedstawicielki małoletniej, A. K., poczynając od dnia 20.07.2016 r. Wyrokowi w tym punkcie nadany został rygor natychmiastowej wykonalności. Sąd Okręgowy w(...) w wyniku rozpoznania apelacji, Wyrokiem z dnia 15.02.2017 r. w sprawie VI RCa 288/16, zmienił Wyrok Sądu Rejonowego w (...)z dnia 5.10.2016 r. w sprawie III RC 175/16 w ten sposób, że oddalił powództwo o podwyższenie alimentów w całości.

K. C., zgodnie w Wyrokiem Sąd Rejonowy w (...)z dnia 5.10.2016 r. w sprawie III RC 175/16, zaopatrzoną w rygor natychmiastowej wykonalności w okresie od sierpnia 2016 r. do lutego 2017 r. płacił do rąk przedstawiciela małoletniej pozwanej alimenty w kwocie po 950 zł miesięcznie. Z tego tytułu w tym okresie uiszczył przedstawicielowi małoletniej pozwanej alimenty wyższej kwocie, łącznie o 1050 zł.(bezsporne)

Alimenty płacone przez powoda na rzecz małoletniej pozwanej w kwocie wyższej o 150 zł miesięcznie zostały spożytkowane przez jej przedstawiciela ustawowego na potrzeby dziecka. (bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie mamy niewątpliwie do czynienia z nienależnym świadczeniem. Jak wyraził to bowiem Sąd Najwyższy w Wyrok z dnia 7.07.2005 r. w sprawie IV CK 24/05, nienależne świadczenie jest w ujęciu k.c. jednym z wypadków bezpodstawnego wzbogacenia. Świadczenie jest nienależne w sytuacjach określonych w art. 410 § 2 k.c. w tym także jeżeli odpadła jego podstawa. Odpadnięcie podstawy prawnej świadczenia (*condictio causa finita*) zachodzi w sytuacji, gdy w chwili świadczenia jego prawna podstawa istniała, natomiast już po spełnieniu odpadła. Jest tak przypadku egzekwowania świadczenia zasądzonego nieprawomocnym lecz wykonalnym wyrokiem, jeżeli w sprawie doszło następnie do oddalenia powództwa. Wierzyciel, który wyegzekwował świadczenie na podstawie uwzględniającego powództwo nieprawomocnego wyroku zaocznego opatrzonego rygiorem natychmiastowej wykonalności winien liczyć się z obowiązkiem zwrotu świadczenia (wyrok SN z dnia 26 lutego 2004 r., V CK 220/03). Zgodnie z art. 409 k.c. nie może się więc bronić powołując się na okoliczności wyłączające obowiązek zwrotu w szczególności na to, że uzyskaną korzyść zużył lub utracił.

Natomiast w Wyroku z dnia 3.12.2009 r. w sprawie II PK 77/09 Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 410 traktują nienależne świadczenie jako szczególny wypadek niesłusznego wzbogacenia, co ma to istotne znaczenie, że przyczyną powstania roszczenia z tytułu nienależnego świadczenia pozostaje bezpodstawność („bez podstawy prawnej”) przesunięcia majątkowego. Innymi słowy Kodeks cywilny, regulując w jednym tytule niesłuszne wzbogacenie i nienależne świadczenie, uważa je za normujące jedną instytucję. Sformułowanie - brak podstawy prawnej - użyte w art. 405 k.c. obejmuje takie sytuacje, w których uzyskanie korzyści majątkowej nie znajduje usprawiedliwienia w przepisie ustawy, ważnej czynności prawnej, prawomocnym orzeczeniu sądowym albo akcie administracyjnym. Szczególnym, choć w praktyce najczęściej występującym przypadkiem powstania zobowiązania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, jest - jak w niniejszej sprawie – spełnienie świadczenia nienależnego, gdzie brak podstawy prawnej oznacza nie tylko brak ważnej i skutecznej czynności prawnej, ale również wadliwość *causae*. Sąd Najwyższy uznał za celowe stwierdzić, że pobranie świadczenia pieniężnego w wykonaniu wyroku, sądu wyeliminowanego z obrotu w wyniku przewidzianego prawem środka zaskarżenia, oznacza, iż doszło do spełnienia świadczenia nienależnego w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. W takim bowiem stanie rzeczy podstawa świadczenia była nieważna. Przepisy o nienależnym świadczeniu mają zastosowanie także wówczas, gdy osoba spełniająca świadczenie nie była do tego zobowiązana, mimo treści orzeczenia sądowego.

Z zebranego zaś w sprawie materiału dowodowego w sposób bezsporny wynika, że powód na podstawie nieprawomocnego Wyroku Sądu Rejonowego w (...) z dnia 5.10.2016 r. w sprawie(...)zaopatrzonego w rygor natychmiastowej wykonalności w okresie od sierpnia 2016 r. do lutego 2017 r., nadpłacił tytułem alimentów na rzecz pozwanej kwotę 1050 zł. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez stronę pozwaną. Wyrok ten w wyniku apelacji został zmieniony Wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 15.02.2017 r. w sprawie VI RCa 288/16 w wyniku apelacji,

w ten sposób, że oddalono powództwo o podwyższenie alimentów w całości. Istniejąca zatem w chwili świadczenia jego prawna podstawa, odpadła już po spełnieniu.

Powództwo powoda nie zasługuje na uwzględnienie, z innych względów.

Należy bowiem wskazać, że zasądzone nieprawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego alimenty były płatne przez powoda do rąk przedstawiciela małoletniej pozwanej a nie pozwanej. Przedstawiciel małoletniej pozwanej, matka, w odpowiedzi na pozew wskazał, że to ona była dysponentem tych kwota nadpłaconych przez powoda tytułem alimentów. Wskazała, że przeznaczyła je na potrzeby małoletniej córki. W świetle zasad doświadczenia życiowego należy przyjąć, że alimenty przyznane małoletniemu w rzeczywistości pozostają w dyspozycji rodzica, który sprawuje nad nim pieczę i zarządza tymi środkami. Brak jest podstaw do przyjęcia, że małoletnia pozwana miała świadomość, że powód uiszcza alimenty w wyższej wysokości na podstawie nieprawomocnego wyroku zaopatrzonego w rygor natychmiastowej wykonalności. Ponadto, to przedstawiciel małoletniej pozwanej dysponując nadpłaconymi przez powoda alimentami nawet na potrzeby dziecka, zaoszczędzał sobie tych wydatków na te potrzeby z własnego majątku.

Mając na uwadze powyższe rozważania, zdaniem Sądu, z powyższych przyczyn po stronie małoletniej pozwanej, zachodzi brak legitymacji biernej i dlatego powództwo podlega oddaleniu.